

DADAFO

Dansk e-Damper Forening
Danish Vapers Association

Høringsvar fra DADAFO Dansk e-Damper Forening

Ang. "Høring over udkast til bekendtgørelse om kvalitet, mærkning, alderskontrollsystem og reklame m.v. af elektroniske cigaretter og genopfyldningsbeholdere m.v."

"Damp redder liv!" - dampen kan være direkte medvirkende til, at børn bevarer deres forældre og bedsteforældre i live i mange flere år...

Indholdsfortegnelse

- [1. Hvem er DADAFO - Dansk e-Damper Forening](#)
- [2. Høringsvar til "Høring over udkast til bekendtgørelse om kvalitet, mærkning, alderskontrollsystem og reklame m.v. af elektroniske cigaretter og genopfyldningsbeholdere m.v."](#)
- [3. Kontakt - Dansk e-Damper Forening \(DADAFO\)](#)

DADAFODansk e-Damper Forening
Danish Vapers Association**Sundheds- og Ældreministeriet****Den 06.05.2016**Til: primaejur@sum.dkKopi til: pkh@sum.dk

1. Hvem er DADAFO - Dansk e-Damper Forening

DADAFO - Dansk e-Damper Forening, er en uafhængig, nonprofit forbrugerorganisation, der er styret af medlemmerne/forbrugerne. Bestyrelsen er valgt af medlemmerne, og foreningen drives for medlemmernes kontingent og deres frivillige donationer. Foreningen har ingen økonomisk forbindelse til hverken tobaks-, medicinal- eller e-cigaret/e-damp branchen. Alt arbejde i foreningen udføres frivilligt på pro bono basis.

DADAFO udtaler sig på vegne af de danske e-dampere, samt de rygere som i fremtiden forventes at ville ønske at anvende et e-produkt som et langt mindre skadeligt alternativ til rygning af tobak - eller som et led i et rygestop.

DADAFO har p.t. ca. 2.100 registrerede medlemmer, der alle er over 18 år - hvilket er et krav for medlemskab af foreningen. Median-alderen for foreningens medlemmer ligger på ca. 40-42 år. Medlemmerne af DADAFO kommer fra alle egne af landet.

DADAFO står altid til rådighed for en udviklende og indbyrdes informativ dialog - og man kan altid kontakte os med eventuelle spørgsmål - www.dadafo.dk

DADAFO har også en offentlig Facebook-side, hvor interesserede kan følge med i damp-relaterede emner: <https://www.facebook.com/DanskeDamperForening/>

DADAFO vil gerne henvise interesserede til at læse foreningens høringssvar til lovforslag L144, der også er relevant for denne bekendtgørelse - høringssvaret kan læses på vores hjemmeside: <http://dadafo.dk/horingssvar-fra-dadafo/>

- eller via Høringsportal.dk:

<http://prodstoragehoeringspo.blob.core.windows.net/26a3ad85-fb74-44e6-8d4d-3f32e6634e26/DADAFO.pdf>

DADAFO vil gerne på det kraftigste opfordre interesserede/implicerede til at deltage på årets **Global Forum on Nicotine**, der afholdes i Warszawa den 17. - 18. juni - læs mere om konferencen her: <https://gfn.net.co/>

Konferencen omhandler bl.a. lovgivning, standarder, implementering og den nyeste uafhængige forskning på området, med deltagere fra hele verden. DADAFO deltager på konferencen, og står gerne til rådighed for introduktion til nogle af foredragsholderne på konferencen.

Se en fuld liste over årets prominente og kompetente talere på konferencen her:

<https://gfn.net.co/programme-2016/speakers-2016>

DADAFODansk e-Damper Forening
Danish Vapers Association

2. Høringsvar til "Høring over udkast til bekendtgørelse om kvalitet, mærkning, alderskontrolsystem og reklame m.v. af elektroniske cigaretter og genopfyldningsbeholdere m.v."

Generelt: Selve bekendtgørelsen bærer tydeligt præg af at være upræcis og "vævende" - og desværre skinner det igennem, at forfatterne ikke har tilstrækkelig faktisk kendskab og viden omkring de produkter som der bekendtgøres om.

DADAFO ser det som generelt kritisabelt, at denne bekendtgørelse er lige så upræcis som L144 i sine formuleringer. Bekendtgørelsen burde ellers være en udspecificering af hvad lovens konsekvenser og krav er. I stedet bliver forbrugerne, forhandlerne og producenterne præsenteret for endnu flere ikke præciserede krav. Der mangler tolerancer for målinger, standarder for hvordan målinger skal udføres, samt krav til hvilke metoder der skal benyttes til at indsamle data til kemisk/medicinsk/biologiske effekter, og samtidigt bærer bekendtgørelsen præg af ikke at have en præcis opfattelse af hvad en e-cigaret egentlig er (se vores kommentar til §12 pkt 2)

DADAFO er bekendt med at f.eks. anerkendte målinger af nikotinstyrke kan have en fejlmargen på op mod $\pm 15\%$ - dette er ensbetydende med at det laboratorium som Sikkerhedsstyrelsen/Sundheds- og Ældreministeriet anvender ved stikprøver/kontrol, kan risikere at fejlmåle en nikotinvæske på 18 mg som havende et nikotinindhold på >20 mg. Derfor er det meget vigtigt at man fra lovgivers side beskriver tolerancer og tilladte fejlmargener. Dette kan være en bremse for at der kan være et marked i Danmark - hvilket ikke er i trit med lovgivers intentioner (jf. debat ved førstebehandlingen af lovforslaget i Folketinget, den 01.04.2016).

Ad §1 - pkt. 2 - Særlige genopfyldningsbeholdere: Genopfyldningsbeholdere, som er fremstillet til at skulle anvendes i en elektronisk cigaret og til at skulle indeholde en nikotinholdig væske.

Dette giver ingen mening - da en genopfyldningsbeholder blot er en flaske med e-væske, som skal bruges til at genfylde sin e-damper. En genopfyldningsbeholder kan ikke anvendes i en elektronisk cigaret/e-damper, men anvendes med/til en e-damper.

Ad §2 - stk. 2: Patroner og tanke må højst have et volumen på 2 ml.

Som paragraffen er skrevet, kan der være tvivl om hvorvidt en tank der sælges uden indhold af nikotinholdig væske, max. må have et volumen på 2 ml.

Jf. §2 første linje. Hvad er en tank? Definitionen på en tank er ikke beskrevet under §1 - Definitioner. Der ønskes en bedre forklaring og klarlægning af meningen med denne ordlyd/beskrivelse.

Ad § 6. Der må, bortset fra nikotin, i den nikotinholdige væske kun anvendes ingredienser, som ikke udgør en risiko for menneskers sundhed i opvarmet eller uopvarmet form.

Her er det nødvendigt med en kvantitativ beskrivelse. Vand er sundhedsskadeligt - og salt er decideret giftigt - alt efter dosis. Jf. Paracelsus' læresætning, som er grundlaget for toksikologien: "Alle ting er gift, men dosis afgør giftigheden af et stof."

Citat professor i miljøtoksikologi Nina Cedergren: "***For at lave en risikovurdering af et kemikalie er det nødvendigt at definere, hvad giftigheden eller faren er, og dernæst se på, hvor ofte og hvor meget du bliver udsat for kemikaliet. Det er vurderingen af risikoen, vi gerne skal bruge når vi lovgiver om kemi.***"¹

¹ <http://www.plast.dk/Fakta/Plast-og-kemi/Professor-Vi-skal-lovgive-om-kemi-paa-baggrund-af-risiko---ikke-fare/>

DADAFODansk e-Damper Forening
Danish Vapers Association**Ad § 7. Elektroniske cigaretter med nikotin skal levere nikotindoser i konstante mængder ved anvendelse.**

Her er det nødvendigt med en kvantitativ beskrivelse. Hvad menes med konstante mængder - ± hvor meget nikotin skal/kan/må leveres i dosis?

Ad § 9. Elektroniske cigaretter og genopfyldningsbeholdere med nikotin må kun markedsføres...

Hele paragraffen er uklar - der ønskes en præcisering af begge systemer.

Ad § 11. Hver enkeltpakning af elektroniske cigaretter og genopfyldningsbeholdere med nikotin skal indeholde oplysninger om...

Hele paragraf 11 fremstiller/beskriver nikotinholdige væsker som værende medicin - de ønskede oplysninger som skal beskrives er normalt oplysninger der skal angives ved medicinalprodukter og er meget specifikke til en bestemt kombination. Nikotinholdige væsker er IKKE medicinalprodukter - og derfor vil det være en informativ byrde der pålægges et konsumprodukt. Hvad kræves der? Kræves der en blindtest med placebo for at kunne fremskaffe de ønskede oplysninger? Eller er det "nok" at henvise til den medicinske eller kemiske litteratur, på trods af at produktet ikke er et medicinalprodukt?

Ad § 12. - pkt 2: - en angivelse af produktets nikotinindhold og levering pr. dosis...

Man kan ikke specificere på en væske hvor meget nikotin der vil blive leveret pr. dosis, da dette er afhængigt af den hardware (e-cigaret/e-damper) som væsken bliver fordampet af.

Og det samme er gældende for en e-cigaret, hvor det er væskens indhold af nikotin som giver grundlaget for hvor meget nikotin der vil være i hver dosis. En 18 mg nikotinholdig væske vil give en anden nikotindosis end en 3 mg nikotinholdig væske hvis den samme hardware benyttes. Hvad der kunne specificeres for hardware/e-cigaretten er hvor stor volumen væske der bliver lavet om til aerosol per dosis (± X %). Denne type af oplysning vil kunne gives ved cig-alikes (1. generations e-cigaretter - med et lille batteri, der meget ligner en alm. tobakscigaret), men ikke i senere generationer af e-cigaretter - og det på trods af at dosis leveret er meget mere præcis i de senere generationer (ref. Konstantinos Farsalinos²)

Ad. §12, stk. 2 - pkt. 1 ...

Det skal præciseres, om man må oplyse forbrugeren om, at en e-væske IKKE indeholder specifikke allergener, som kunne være oplagte i forhold til væskens smag eller indhold. F.eks. en "Peanut-butter-væske", der ikke indeholder jordnødder, eller spor af disse - og dermed ikke giver risiko for anafylaksi. Det er vigtig information for forbrugeren, at en e-væske f.eks. ikke indeholder et specifikt stof. En anden vigtig information for forbrugeren, kunne være nødvendigheden af at specificere at f.eks. den glycerinen er kosher - dvs. at den ikke er fremstillet på animalsk basis. Må dette f.eks. oplyses til forbrugeren? Dette er essentiel information for to af de store verdensreligioner, at glycerinen ikke har animalsk basis, og derfor ikke kan stamme fra svinefedt o.a.

Det skal præciseres, om man som producent heller ikke må oplyse på f.eks. en e-væske - at produktet IKKE indeholder diacetyl, acetyl propionyl, acetoin eller triacetin³ ? Dette er også vigtige informationer for forbrugeren.

² <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26756124>

³ Hvis disse stoffer optræder som del af en e-væske/smag, så er koncentrationen/mængden mindre end 0.1%, og det vil derfor ikke være påkrævet producenten at oplyse dette til forbrugeren via varedeklarationen (jf. §6, stk. 2 - pkt. 1 - i "Bekendtgørelse om anmeldelse af elektroniske cigaretter og genopfyldningsbeholdere mv." fra Sikkerhedsstyrelsen) - samtidigt er alle stofferne mistænkt, men ikke bekræftet, som værende skadelige ved inhalation i "større mængder". Derfor burde der have været grænseværdier sat via loven på indholdsstoffer - og ikke bare en sort/hvid tilladt/ikke tilladt.

DADAFO

Dansk e-Damper Forening
Danish Vapers Association

Ad. §12, stk. 2 - pkt. 3 ...

Hvorfor må forbrugeren ikke blive gjort opmærksom på, at producenten har benyttet forbrugsstoffer, der ikke indebærer en økologisk byrde - f.eks. ved benyttelse af biologisk nedbrydelig plast i genopfyldningsbeholdere - eller at producenten har en ordning til indsamling af problemaffald som f.eks. batteri dele m.m.?

Set i sammenhæng med at en forbruger ikke kan minimere affaldsmængden ved at købe større genopfyldningsbeholdere m.m. som netop vil give et større økologisk fodaftryk, så virker det paradoksalt at producenter ikke kan honoreres for at opføre sig miljømæssigt ansvarligt.

Ad Kapitel 5 - §16 - Reklame - her henviser vi til vores høringsvar - se link ovenfor. Det er bekymrende, at forbrugerne åbenbart ikke må informeres om, at der findes et alternativ til rygning af tobakscigaretter - et alternativ som af førende uafhængige forskere og videnskabsfolk fra bl.a. England, Frankrig, Italien, Spanien og Østrig betegnes som værende "mindst 95% mindre sundhedsskadelig, end rygning af tobakscigaretter.

Den seneste udmelding fra engelske **Royal College of Physicians**⁴ går i en omfattende 200-siders rapport på, at rygere aktivt skal anbefales at skifte tobakken ud med damp, set ud fra en tobakskaderreducerende strategi.

Enslydende var udmeldingen fra engelske **Public Health England** i august sidste år, hvor de fremlagde deres meta-review og deres anbefalinger.⁵

Det er svært at holde med at ryge, og for mange vil e-damp være den bedste alternative måde til at blive røgfri, hvis blot man undlader at overregulere produkterne. Forsigtighedsprincippet bør gælde begge veje, da der med nuværende lovgivning fra EU via TobaksproduktDirektivets artikel 20 (EU-direktiv 2014/42/EU) og den danske lov L144, er overhængende fare for, at loven vil medføre mere sundhedsmæssig skade end gavn for forbrugerne.

Forbrugerne bør kunne gøres opmærksom på, at der findes et alternativ - og dermed kunne træffe et informeret valg, ud fra de tilgængelige informationer.

⁴ <https://www.rcplondon.ac.uk/projects/outputs/nicotine-without-smoke-tobacco-harm-reduction-0>

⁵ <https://www.gov.uk/government/publications/e-cigarettes-an-evidence-update>

DADAFODansk e-Damper Forening
Danish Vapers Association

3. Kontakt - Dansk e-Damper Forening (DADAFO)

DADAFO - Dansk e-Damper Forening, står til rådighed for konsultation i forbindelse med lovens konkrete indhold og udformning.

Sundhedsministeren m.fl. er meget velkommen til at kontakte forbrugerorganisationen for yderligere oplysninger.

På foreningens vegne ...

Kim Dabelstein Petersen - Formand

Email: formand@dadafo.dk

Tlf.: (DADAFO): +45 3045 7516

Tlf.: (Privat): +45 7583 1550

Skype: dabelstein_petersen

David Mackenhauer - Næstformand

Email: naestformand@dadafo.dk

Skype: david.mackenhauer

Peter Stigaard - Kasserer

Email: kasserer@dadafo.dk

Tlf.: (DADAFO): +45 3045 7517

Skype: live:peter.stigaard

Interessekonflikter/Disclaimer:

- **DADAFO** - Dansk e-Damper Forening, er en uafhængig, nonprofit forbrugerorganisation, der er styret af medlemmerne/forbrugerne. Bestyrelsen er valgt af medlemmerne, og foreningen drives for medlemmernes kontingent og deres frivillige donationer. Der er ingen økonomisk forbindelse til hverken tobaks-, medicinal- eller e-cigaret/e-damp branchen. Alt arbejde i foreningen udføres frivilligt på pro bono basis.
- **DADAFO** taler på vegne af de danske e-dampere, samt de rygere som i fremtiden forventes at ville ønske at anvende et e-produkt som et alternativ til rygning af tobak - eller som et led i et rygestop.
- **DADAFO** har p.t. ca. 2.100 registrerede medlemmer, der alle er over 18 år - hvilket er et krav for medlemskab af foreningen. Median-alderen for foreningens medlemmer ligger på ca. 40-42 år. Medlemmerne af DADAFO kommer fra alle egne af landet.
- **DADAFO** står altid til rådighed for en udviklende og indbyrdes informativ dialog - og man kan altid kontakte os med eventuelle spørgsmål - www.dadafo.dk